

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 120.623 van 16 juni 2003
in de zaak A. 80.004/IX-1401.**

In zake : Frank BELS,
 die woonplaats kiest bij
 advocaat G. VAN GRIEKEN,
 kantoor houdende te BRUSSEL,
 Vossendreef 4, bus 29

tegen :

De Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van
Landsverdediging.

DE RAAD VAN STATE, IXe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Frank BELS op 27 augustus 1998 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van "de volgende administratieve akten:

- beslissing van de examencommissie voor de 'beroepsproeven voor bevordering tot de graad van majoor-officieren met het brevet van ingenieur van het militair materieel' stellende op 26 mei 1998 dat verzoeker niet heeft voldaan aan het beroepsexamen voor bevordering tot de graad van majoor;
- beslissing houdende toekenning van de kwoteringen voor het proefschrift (schriftelijk en mondeling gedeelte);
- beslissing (van 10 april 1998) houdende weigering van de aanvraag tot wraking van Kolonel IMM F. GERMAIN als (effectief) lid van de examencommissie voor de kandidaat-majors extra-muros sessie 97-98;
- beslissing houdende aanduiding van Kolonel IMM F. GERMAIN als (effectief) lid van de examencommissie voor de kandidaat-majors extra muros sessie 97-98";

Gelet op het arrest nr. 76.944 van 16 november 1998 waarbij de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit wordt verworpen;

Gelet op het verzoek tot voortzetting van de rechtspleging van verzoeker;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door eerste auditeur R. AERTGEERTS;

Gelet op de beschikking van 3 december 2001 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste memories;

Gelet op de beschikking van 29 april 2003 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 26 mei 2003;

Gehoord het verslag van staatsraad A. VANDENDRIESSCHE;

Gehoord de opmerkingen van advocaat B. KUSTERS die, loco advocaat G. VAN GRIEKEN, verschijnt voor verzoeker, en van luitenant-kolonel militair administrateur R. GERITS, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het advies van eerste auditeur R. AERTGEERTS;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt :

1.1. Op 29 augustus 1983 neemt Frank BELS dienst bij de Krijgsmacht. Hij wordt op 26 september 1994 benoemd tot kapitein met brevet van ingenieur van het militair materieel.

1.2. Met een nota van 1 augustus 1996 vraagt luitenant-kolonel IMM F. GERMAIN van de sectie Personeel en Organisatie van de staf van de landmacht (GS1-IMM), onder meer aan verzoeker om vóór 1 november 1996 een onderwerp voor te stellen met betrekking tot het proefschrift dat dient voorbereid te worden in het kader van de beroepsproeven voor kandidaat-majoor IMM, sessie 1997-98.

Op 28 oktober 1996 stelt verzoeker het volgende onderwerp voor :

"Mogelijkheden en beperkingen van gepantserde wielvoertuigen in vergelijking met rupsvoertuigen. Technische aspecten & Marktevolutie."

Met een nota van 27 november 1996 deelt de sectie Personeel en Organisatie aan verzoeker de namen mee van de directeur van het proefschrift (kolonel IMM WERBROUCK) en van de tweede lezer (majoor SBH RYCKMANS).

Met een nota van 17 januari 1997 vraagt verzoeker aan de stafchef van de landmacht om een budget van 700.000 BEF te reserveren voor het realiseren van zijn proefschrift, meer bepaald voor contacten met diensten in 11 landen waar hij meent nuttige informatie te verkrijgen. In hun advies uiten de directeur van het proefschrift en luitenant-kolonel F. GERMAIN de mening dat het opnemen van contacten met het buitenland niet noodzakelijk betekent dat verzoeker ook ter plaatse moet gaan maar dat eerst een studie gemaakt moet worden van de schriftelijk verkregen informatie en dat er pas daarna nadere informatie ter plaatse ingewonnen kan worden "mits rechtvaardiging van de zending".

Op 12 februari 1997 beslist de sectie Operaties en Training van de staf van de landmacht de reservering van een krediet te weigeren. Verzoeker wordt wel in de mogelijkheid gesteld om via het volgen van de door luitenant-kolonel F. GERMAIN voorgestelde procedure, zendingen te realiseren in het buitenland.

1.3. Met een nota van 5 september 1997 vraagt luitenant-kolonel G. VANHAUTER van de Sectie Personeel en Organisatie van de staf van de landmacht (GS1-Instr) aan de wapenburelen om de leden van de examencommissie voor de beroepsproeven kandidaat-majoor sessie 97-98 aan te duiden.

Met een nota van 22 september 1997 doet kolonel IMM F. GERMAIN van de Sectie Personeel en Organisatie van de staf van de landmacht (GS1-IMM) het volgende voorstel voor de samenstelling van de jury voor de beroepsproeven van de kandidaat-majors IMM :

<u>"Effectieve leden</u>	<u>Plaatsvervangers</u>
Kol IMM GERMAIN (GSP-PrO)	Maj. IMM PIRLOT (KMSch)
LtKol IMM LIEVENS (St Gpg Maint)	Maj IMM VERLINDE (KMSch)"

Met een nota van 8 januari 1998 maakt de stafchef de samenstelling van de examencommissie voor de beroepsproeven van kandidaat-majoor bekend. Kolonel IMM F. GERMAIN wordt aangeduid als effectief lid van de examencommissie.

Dit is de vierde bestreden akte.

1.4. Op 22 januari 1998 zendt de directeur van het proefschrift van verzoeker aan de stafchef van de landmacht (GS1-IMM) een tussentijds verslag met betrekking tot de vooruitgang van het proefschrift van verzoeker.

Met een nota van 26 januari 1998 zendt kolonel IMM F. GERMAIN van de Sectie Personeel en Organisatie van de staf van de landmacht (GS1-IMM) het tussentijds verslag aan generaal-majoor A. FAIRON van de inspectie van de landmacht (GSX), die werd aangewezen als voorzitter van de examencommissie voor de beroepsproeven kandidaat-majoor sessie 97-98. Hij schrijft daarin dat uit het verslag blijkt dat het proefschrift van verzoeker nog geen voldoende vooruitgang heeft gemaakt en niet beantwoordt aan het niveau vereist van een kandidaat-majoor IMM.

1.5. Met een nota van 29 januari 1998 zendt de voorzitter van de examencommissie, per order kolonel IMM F. GERMAIN van de sectie Personeel en Organisatie van de staf van de landmacht (GS1-IMM), secretaris van de jury, onder meer aan verzoeker, de nieuwe "permanente richtlijnen betreffende de beroepsproeven voor bevordering tot de graad van majoor voor de officieren die een vorming extra-muros (Offr met diploma in een specifieke vorming van universitair niveau en Offr IMM)" bezitten. Deze richtlijnen zijn van onmiddellijke toepassing en vervangen de richtlijnen van juli 1994. De aandacht van de directeurs van het proefschrift wordt gevestigd op de nieuwe richtlijnen met betrekking tot de "opdracht van de promotor en de tweede lezer van de thesis" en de "richtlijnen voor de beoordeling van de thesis".

Met een nota van 6 februari 1998 zendt kolonel IMM F. GERMAIN aan de voorzitter van de examencommissie een afschrift van de nota van 24 januari 1997 van kolonel E. WERBROUCK, directeur van het proefschrift, waarin deze ten overstaan van verzoeker het voorwerp van zijn proefschrift en zijn opdracht verduidelijkt.

1.6. Op 9 maart 1998 zendt kolonel IMM E. WERBROUCK aan de stafchef van de landmacht (GSX) een tweede tussentijds verslag met betrekking tot de vooruitgang van het proefschrift van verzoeker. Hij schrijft dat het proefschrift zich nog altijd beperkt tot de inhoudstafel, dat verzoeker zelfs geen kladwerk van een tekst kan voorleggen, terwijl deze ten laatste op 15 april ingeleverd moet worden. Hij

stelt ook dat verzoeker eraan herinnerd is dat het werk zodanig opgevat moest worden dat het een werkelijk hulpmiddel kon zijn voor de bevoegde diensten, maar dat het nu reeds duidelijk is dat verzoeker in tijdnood is om een dergelijk praktisch werkstuk te ontwikkelen. Besloten wordt dat er bij de directeur en de lezer van het proefschrift bezorgdheid ontstaat over de goede afloop van het proefschrift.

1.7. Op 31 maart 1998 vraagt verzoeker aan de stafchef van de landmacht om de wraking van kolonel IMM F. GERMAIN als lid van de examencommissie voor de kandidaat-majors sessie 97-98. Hij stelt, onder meer, dat er sinds de toelatingsproef tot de stage IMM van verzoeker op 15 oktober 1991 geleidelijk aan een slechte verstandhouding is gegroeid tussen kolonel IMM F. GERMAIN en hemzelf, dat ondanks herhaalde vruchteloze pogingen tot dialoog, het conflict dusdanige proporties heeft aangenomen dat hij op 13 april 1995 zijn ontslag heeft aangevraagd uit het kader der beroepsofficieren, en dat kolonel F. GERMAIN voortgaat met het dwarsbomen van verzoeker. Hij stelt ook dat het zeer waarschijnlijk is dat kolonel IMM F. GERMAIN zichzelf heeft voorgedragen als lid van de examencommissie, dat de thesis van verzoeker handelt over de mogelijkheden en beperkingen van gepantserde wielvoertuigen in vergelijking met rupsvoertuigen, dat dit onderwerp niet behoort tot de technische specialiteit van kolonel IMM F. GERMAIN terwijl er verschillende andere officieren zijn die wel specifieke ervaring hebben in dit domein en dat, aangezien hij in een openlijk conflict verwickeld is met kolonel IMM F. GERMAIN, het erg onwaarschijnlijk is dat eerstgenoemde een neutraal oordeel kan vellen over de kwaliteit van zijn thesis.

Met een nota van 1 april 1998 steunt de commandant ad interim van verzoekers eenheid de aanvraag tot wraking van kolonel IMM F. GERMAIN "gezien de gespannen verhouding tussen kolonel IMM F. GERMAIN en (verzoeker)"

1.8. Met een nota van 10 april 1998 aan de voorzitter van de examencommissie reageert kolonel IMM F. GERMAIN op het verzoek tot wraking dat verzoeker heeft ingediend. Hij stelt onder meer dat de verschillende elementen, door verzoeker aangebracht, getuigen van een onvolledige kennis van de dossiers en de

procedures van de staf van de landmacht en zonder moeilijkheden kunnen weerlegd worden. Hij is van oordeel zijn functies van GS1-IMM met eerlijkheid te hebben uitgeoefend en de rivaliteit tussen de verschillende diensten wat betreft personeels-beheer met de grootst mogelijke objectiviteit beslecht te hebben. Hij besluit dat, indien er in hoofde van de voorzitter van de examencommissie twijfel zou zijn wat betreft zijn bekwaamheid om op een onpartijdige wijze het proefschrift van verzoeker te beoordelen, de voorzitter van de examencommissie kan zorgen voor zijn vervanging als lid van de jury.

1.9. Op 10 april 1998 weigert de stafchef van de landmacht, voorzitter van de examencommissie, de aanvraag tot wraking die door verzoeker werd ingediend. Hij verwijst in de motivering van zijn beslissing naar de artikelen 29 en 30 van het koninklijk besluit van 7 februari 1994 betreffende de voortgezette vorming van de lagere officieren van het actief kader van de Krijgsmacht en de beroepsproeven, door de beroepsofficieren van de Krijgsmacht af te leggen met het oog op de bevordering tot de graad van majoor of tot een gelijkwaardige graad, waarin de wijze van aanduiden van de examencommissie en haar samenstelling wordt bepaald en naar de artikelen 22, 23 en 24 van het ministerieel besluit van 8 februari 1994 betreffende de voortgezette vorming van de lagere officieren van het actief kader van de Krijgsmacht en de beroepsproeven, door de beroepsofficieren van de Krijgsmacht af te leggen met het oog op de bevordering tot de graad van majoor of tot een gelijkwaardige graad. De beslissing luidt als volgt :

"(...)

De voorzitter van de examencommissie regelt de werking van deze commissie. Hij ziet toe op het opstellen van de vragen, op de afwikkeling van de examens en op de beoordeling van de kandidaten. De invloed van elk afzonderlijk lid is beperkt en elk lid is tegenover de voorzitter verantwoording verschuldigd voor de door hem toegekende kwotering. Elk lid is gehouden een onpartijdig en objectief oordeel uit te brengen.

Gezien de wraking niet reglementair voorzien is en daar de werking van de examencommissie afdoende waarborgen biedt voor een eerlijk verloop van het examen, gaat de StLM niet in op Uw verzoek tot wraking van Kol IMM GERMAIN als lid van de examencommissie voor de kandidaten-majors Extra-Muros sessie 97-98."

Dit is de derde bestreden akte.

1.10. Op 21 april 1998 zendt de secretaris van de examencommissie een exemplaar van het proefschrift van verzoeker aan de voorzitter van de examencommissie en aan de volgende leden: kolonel IMM F. GERMAIN, luitenant-kolonel IMM LIEVENS, majoor IMM PIRLOT en majoor IMM VERLINDE.

Op 6 mei 1998 maakt hij aan de voornoemde personen ook de nota's over van 27 november 1996 met de oorspronkelijke opdracht van verzoeker met betrekking tot het proefschrift, evenals de tussentijdse beoordelingen van 22 januari 1998 en 9 maart 1998, die door de directeur van het proefschrift werden opgesteld.

1.11. Op 7 mei 1998 zendt kolonel IMM F. GERMAIN zijn gemotiveerde beoordeling van het proefschrift van verzoeker aan de voorzitter van de examencommissie. Hij quoteert het proefschrift als volgt: vorm : 6/20; inhoud 2/20. Majoor IMM VERLINDE geeft als quoterings : vorm : 4/20, inhoud : 5/20; majoor IMM M. PIRLOT: vorm : 3/20, inhoud : 4/20 en luitenant-kolonel IMM F. LIEVENS: vorm : 12/20, inhoud : 10/20.

1.12. Op 15 mei 1998 zendt kolonel IMM WERBROUCK, directeur van het proefschrift, een omstandig gemotiveerde beoordeling van hemzelf en van de tweede lezer aan de voorzitter van de examencommissie. Hun algemeen besluit is dat het proefschrift coherentie en een leidraad mist, dat het knip- en plakwerk is dat op geen enkele wijze de initiële doelstellingen benadert en dat op 1 element na onbruikbaar is voor het bestuur. Aangezien verzoeker voltijds gedurende 16 maanden aan de thesis gewerkt heeft, aangezien hij hoge bedragen heeft gespendeerd aan zendingen in de vreemde en het werk quasi-onbruikbaar is voor de staf van de landmacht, achten zij het werkstuk van geringe doeltreffendheid en niet beantwoordend aan de minimale vereisten voor een proefschrift van kandidaat-majoor.

1.13. Op 26 mei 1998 vergadert de examencommissie.

1.13.1. Wat betreft het schriftelijk gedeelte van het proefschrift wordt de volgende beslissing genomen :

"SCHRIFTELIJK EXAMEN : Proefschrift van kandidaat-majoor IMM:

	Cijfer	Coëfficiënt	Resultaat
a. Vorm	6,25/20	1	6,25/20
b. Inhoud	5,25/20	4	21,00/80
c. Totaal	--	--	27,25/100
d. Eindresultaat	--	--	13,63/50

TITEL VAN HET PROEFSCHRIFT :

Mogelijkheden en beperkingen van gepantserde wielvoertuigen in vergelijking met rupsvoertuigen. Technische aspecten en marktevolutie.

BEOORDELING VAN HET PROEFSCHRIFT :

Het doel dat oorspronkelijk werd opgelegd, te weten het realiseren van een mathematisch multi-criterium model (zie nota SRFT/CO Nr 9700983 van 24 Jan 97) is niet BEREIKT en zelfs de doelstellingen die de kandidaat zichzelf oplegt bij de aanvang van zijn werk werden niet bereikt.

Het werk is in het huidige stadium niet uitbaatbaar door de Staf van de Landmacht.

In het werk ontbreekt een leidraad en er is onvoldoende samenhang. In tegenstelling tot de ontvangen richtlijnen (zie nota SRFT/CO Nr 9700983 van 24 Jan 97) bestaat het werk voornamelijk uit een compilatie van beschikbare documentatie."

Deze quotering van het schriftelijk gedeelte van het proefschrift vormt een deel van de tweede bestreden akte.

1.13.2 Eveneens op 26 mei 1998 vindt de mondelinge verdediging van het proefschrift plaats.

De leden van de examencommissie geven het volgende "waarde-cijfer" voor de mondelinge verdediging :

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Taal en houding	13/20	12/20	14/20	12/20	14/20	14/20

Waarde van de uiteenzetting	9/20	9/20	10/20	12/20	12/20	12/20
Bewijsvoering	9/20	7/20	8/20	10/20	11/20	11/20

- (1) = luitenant-kolonel SBH DE VROE
(2) = kolonel IMM F. GERMAIN
(3) = luitenant-kolonel SBH J. SWENNEN
(4) = luitenant-kolonel IMM F. LIEVENS
(5) = luitenant-kolonel J. WALTHER
(6) = luitenant-kolonel SBH D. MEGANCK

Deze resultaten worden als volgt herleid tot het eindresultaat 10,64/20 wat betreft de mondelinge verdediging:

	Rekenkundig gemiddelde	Coëfficiënt	Resultaat
Taal en houding	13,17	1	13,17
Waarde van de uiteenzetting	10,67	3	32,00
Bewijsvoering	9,34	2	18,67
		Totaal op 120	63,84
		Totaal op 20	10,64

Deze quotering van de mondelinge verdediging van het proefschrift vormt een deel van de tweede bestreden akte.

1.13.3. Op 26 mei 1998 neemt de examencommissie de volgende eindbeslissing over de prestatie van verzoeker :

"1. Gedetailleerde uitslagen :

Gedeeltelijk examen	Waardecijfer	Coëfficiënt	Uitslagen
a. Veiligheids- en Defensieproblematiek	16,25/20	1	16,25/20
b. Organisatie van de krijgsmacht	16,60/20	1	16,60/20
c. Totaal (a+b)	--	--	32,85/40

d. Uitslag fase Intermachten CKHO	--	--	16,43/20
e. Proefschrift (schriftelijk)	5,45/20	2,5	13,63/50
f. Mondelinge verdediging	10,64/20	1,5	15,96/30
g. Totaal proefschrift	--	--	29,59/80
h. Einduitslag (d+g)	--	--	46,02/100

2. De kandidaat HEEFT NIET VOLDAAN aan het beroepsexamen voor de bevordering tot de graad van majoor.

3. Voor de tweede poging kan de kandidaat vrijstelling bekomen voor het volgende gedeeltelijke examen: CKHO: Fase Intermachten."

Dit is de eerste bestreden akte.

Op 26 mei 1998 ondertekent verzoeker de beoordeling van het schriftelijk gedeelte van zijn proefschrift en de eindbeslissing waarbij hij niet voldaan heeft aan het beroepsexamen voor de bevordering tot de graad van majoor voor kennisneming. Hij verklaart zich niet akkoord met de beoordeling.

2.1. Overwegende dat verzoeker betoogt dat de eerste bestreden beslissing een aanvechtbare eindbeslissing is waarvan de drie andere bestreden handelingen de voorbereiding vormen, maar dat geen van die beslissingen melding maakt van de mogelijkheid om een annulatieberoep in te dienen en van de daarvoor in acht te nemen vormvoorschriften en termijnen; dat hij om die reden zijn verzoekschrift tijdig ingediend acht;

2.2. Overwegende dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord uiteenzet dat verzoeker op 26 mei 1998 kennis gekregen heeft van de beslissing dat hij niet voldaan heeft aan de beroepsproeven en van de quoteringslijst die de examencommissie aan zijn proefschrift gegeven heeft; dat zij erkent dat bij die kennisgeving geen melding is gemaakt van de mogelijkheid om een annulatieberoep in te dienen maar dat zij van oordeel is dat, naar blijkt uit zijn verklaringen aan kolonel GENNART en aan majoor GERITS, verzoeker terdege kennis had van de

beroepsmogelijkheid die voor hem open stond, aangezien hij in het verleden reeds twee keer van de verwerende partij een weigeringsbeslissing had ontvangen waarin die beroepsmogelijkheid wel was vermeld; dat zij daaruit afleidt dat verzoeker op 26 mei 1998 “manifest op de hoogte was van de beroepsmogelijkheid bij de Raad van State en van de te volgen procedure” en dat, overeenkomstig de rechtspraak van de Raad van State, hij derhalve niet nuttig kan betwisten dat de beroepstermijn ingegaan is op 27 mei 1998 of -subsidiair- in ieder geval op 18 juni 1998, dit is de dag waarop verzoeker ten overstaan van majoor GERITS, de vertegenwoordiger van de minister van Landsverdediging in geschillen bij de Raad van State, bevestigd heeft dat hij kennis had van de beroepsmogelijkheid die zich voor hem aandienende;

2.3. Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord betoogt wat volgt: de wet van 24 maart 1994 legt aan de overheid de verplichting op om “op schriftelijke wijze aan de betrokken persoon de beroepsmogelijkheid in alle duidelijkheid uiteen te zetten”, maar hij heeft die informatie niet gekregen; majoor GERITS heeft erkend dat niet bewezen kan worden dat verzoeker informatie gekregen heeft over het indienen van een annulatieberoep; dat de beroepsmogelijkheid vermeld is geworden op twee documenten uit 1995 -twee beslissingen over door hem ingediende aanvragen- mag niet tot het besluit leiden dat hij in dit dossier, handelend over een beslissing van “een lagere overheid, zijnde de jury (...) zetelend in de eerste zitting”, als niet-jurist onmiddellijk diende te weten dat hij de mogelijkheid had zich tot de Raad van State te wenden; de subsidiaire opmerking vindt steun in een vals stuk, en bovendien bewijst de verwerende partij niet wat in dat stuk wordt gezegd;

2.4. Overwegende dat verzoeker in zijn laatste memorie nog stelt dat artikel 19, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State duidelijk is en dat die bepaling geen jurisprudentiële aanvulling toelaat; dat hij zich verzet tegen de door de rechtspraak ontwikkelde stelling om het miskennen van formaliteiten toch niet te sanctioneren wanneer de beoogde doelstelling wordt bereikt en dat hij van oordeel is dat zijn situatie in ieder geval verschilt van de in de rechtspraak behandelde gevallen aangezien hij niet concreet vertrouwd is met de

procedure; dat hij betoogt dat de stelling vertolkt in het auditorsverslag “tot onvermijdelijk gevolg zal hebben dat de meeste ambtenaren nooit aanspraak kunnen maken op artikel 19, tweede lid, (aangezien er) in hun persoonlijk dossier onvermijdelijk om de drie jaar minstens één administratief document binnentuimelt dat melding maakt van de procedure-elementen voorgeschreven door artikel 19, lid 2, van de Raad van State-wet” en dat ook in het kader van uitgebreide regelgeving die elk jaar tot stand wordt gebracht, een voorzichtig handelend bestuur ertoe gehouden is de betrokkenen “op actuele en volledige wijze” voor te lichten over de bestaande procedures; dat hij besluit dat er reden is om het Arbitragehof te bevragen over de schending van het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel door artikel 19, tweede lid, van de Raad van State-wet, wanneer die bepaling aldus gelezen wordt dat, bij afwezigheid van vermelding van de beroepsmogelijkheid, de beroepstermijn toch aanvangt op het ogenblik van de kennisneming van het bestreden besluit wanneer het persoonlijk dossier van de verzoeker twee beslissingen bevat die de beroepsmogelijkheden wel vermeldt en die meer dan drie jaar oud zijn;

2.5. Overwegende dat de verwerende partij zich in haar laatste memorie verzet tegen het stellen van een prejudiciële vraag aan het Arbitragehof omdat de gestelde vraag betrekking zou hebben op de rechtspraak die de Raad van State in bepaalde arresten, zoals het arrest nr. 71.041 van 22 januari 1998 inzake VANDE CASTEELE, heeft ontwikkeld met betrekking tot de interpretatie van artikel 19, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

2.6.1. Overwegende dat verzoeker de eerste en de tweede bestreden beslissing op 26 mei 1998 voor kennisneming heeft ondertekend; dat, enkel afgaande op die datum van kennisneming, het op 27 augustus 1998 ingediende beroep tegen de eindbeslissing waarbij de examencommissie besluit dat verzoeker niet voldaan heeft aan het examen voor bevordering tot de graad van majoor en tegen de daarmee verbonden voorbereidende beslissingen, laattijdig is;

2.6.2. Overwegende dat, op het ogenblik dat het bestreden besluit getroffen werd, artikel 19, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State luidde als volgt :

"De verjaringstermijnen voor de beroepen bedoeld bij artikel 14, eerste lid, nemen alleen een aanvang op voorwaarde dat de betekening door de administratieve overheid van de akte of van de beslissing met individuele strekking het bestaan van die beroepen alsmede de in acht te nemen vormvoorschriften en termijnen vermeldt."

2.6.3. Overwegende dat de verwerende partij niet betwist dat er, bij de betekening van het bestreden eindbesluit aan verzoeker, in strijd met artikel 19, tweede lid, geen melding gemaakt is van de mogelijkheid om bij de Raad van State in beroep te komen, noch van de daarvoor in acht te nemen vormen en termijnen; dat de betekening dan ook niet voldoet aan de door de wet ingestelde formaliteit opdat de beroepstermijn zou kunnen ingaan op het ogenblik van de kennisneming van het bestreden besluit;

2.6.4. Overwegende dat artikel 19, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State een bepaling bevat die van dwingend recht is; dat zij evenwel de openbare orde niet raakt, aangezien zij niet voorgeschreven is in het belang van het bestuur, maar strekt tot de bescherming van de persoonlijke belangen van de burgers;

Overwegende dat formaliteiten niet ter wille van zichzelf vervuld moeten worden, maar ter wille van het doel dat zij moeten dienen; dat dit concreet betekent dat verzoeker niet met goed gevolg de niet-naleving van het voorschrift in artikel 19, tweede lid, van de gecoördineerde wetten kan invoeren, indien door dit verzuim, in acht genomen het doel van de wetsbepaling, zijn belangen niet zijn geschaad; dat uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat het doel van dat artikel 19, tweede lid, gelegen is in de wil om de rechten van verdediging van de bestuurde, meer bepaald voor de Raad van State, beter te waarborgen (Parl. St., Kamer, nr. 1159/2 - 92/93, blz. 2); dat het doel van genoemde bepaling erin bestaat dat de betrokkene zou weten met inachtnaam van welke procedurevoorschriften hij een

voor hem ongunstige beslissing kan bestrijden, derwijze dat hij zich, met de ter beschikking staande middelen, kan verweren tegen die beslissing; dat indien uit het dossier blijkt dat de betrokkene de mogelijkheid om, overeenkomstig artikel 14, §1, een annulatieberoep in te stellen kent en hij tevens weet welke vormvoorschriften en termijnen hierbij dienen in acht te worden genomen, het doel van artikel 19, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State is bereikt en dat in dergelijk geval het niet-naleven van die bepaling niet kan worden gesanctioneerd door aan te nemen dat de beroepstermijn geen aanvang heeft genomen;

Overwegende dat een verzoeker, van wie aangenomen kan worden dat hij goed weet dat en op welke wijze hij zich tegen een hem ter kennis gebracht besluit kan verzetten, er geen belang bij heeft om zich, met verwijzing naar artikel 19, tweede lid, tegen een exceptie van laattijdigheid van het beroep te verzetten; dat verzoeker dan ook ten onrechte voorhoudt dat de rechter een voorwaarde aan de wet zou toevoegen; dat, rekening houdend met de doelstelling die de wetgever voor ogen had, het gemis aan belang wel enkel dan aan een verzoeker tegengeworpen zal mogen worden wanneer uit de concrete gegevens van de zaak in alle duidelijkheid afgeleid kan worden dat hij, op het ogenblik van de kennisneming van het bestreden besluit, goed wist dat hij -nog enkel- de mogelijkheid had om tegen het besluit een annulatieberoep in te dienen en op welke wijze dat diende te gebeuren;

2.6.5. Overwegende dat, in dit geval, de verwerende partij verwijst naar de kennisgeving aan verzoeker, in 1995, van twee beslissingen waarin de beroepsmogelijkheid vermeld was en naar twee gesprekken die verzoeker gehad heeft met kolonel JENNART en majoor GERITS;

2.6.5.1. Overwegende dat uit het dossier blijkt dat verzoeker op 14 juli 1995 en op 18 augustus 1995 in kennis is gesteld van twee ministeriële beslissingen en dat hem daarbij telkens medegedeeld is: “Een verzoek tot vernietiging van de hiervoor vermelde beslissing kan ingediend worden bij de Raad van State via een aangetekend schrijven ingediend binnen de zestig dagen te tellen vanaf de dag volgende op deze van de betekening”; dat evenwel die ministeriële beslissingen

betrekking hadden op de weigering van de aanvraag van verzoeker om een non-activiteit wegens persoonlijke aangelegenheden te verkrijgen en om uit het leger ontslagen te worden; dat dergelijke beslissingen niet te vergelijken zijn met de hier bestreden eindbeslissing van de examencommissie om verzoeker te laten mislukken voor het beroepsexamen voor majoor, welke samen met nog andere beslissingen - waarvan sommige van dezelfde datum zijn- een complexe rechtshandeling uitmaakt; dat bovendien de examencommissie zelf -zie punt 3 van het sub 1.13.3. geciteerde besluit- in het eerste bestreden besluit nog een “tweede poging” in het vooruitzicht stelt, hetgeen bij verzoeker verwarring heeft kunnen doen ontstaan over de vraag of hij niet nog moest of mocht wachten met het indienen van een annulatieberoep; dat een en ander tot het besluit leidt dat uit de tweevoudige mededeling, drie jaar terug, van de beroepsmogelijkheid ten aanzien van beslissingen over zijn statutaire situatie niet afgeleid kan worden dat verzoeker met zekerheid wist dat hij zich binnen de zestig dagen na de kennisneming van zijn uitslag moest verzetten tegen het besluit van de examencommissie, terwijl dit besluit zelf nog uitzicht gaf op een navolgende beslissing;

2.6.5.2. Overwegende dat de verwerende partij ook verwijst naar twee gesprekken die verzoeker gehad heeft, enerzijds met kolonel JENNART, inspecteur bij het korps van de pantsertroepen en anderzijds met majoor GERITS van de Dienst Statutaire Geschillen Arbitragehof/Raad van State van de Generale Staf; dat de verwerende partij de inhoud van die gesprekken bewijst met de verklaringen van kolonel JENNART van 2 september 1998 en van majoor GERITS van 18 juni 1998, welke respectievelijk luiden als volgt :

“Ondergetekende kolonel Staffbrevethouder JENNART Hendrik verklaart hierbij dat kapitein BELS hem mondeling in zijn bureel, tussen oktober 97 (aanduiding van de juryleden) en 31 maart 98 (waking van een jurylid door kapitein BELS) gemeld heeft dat indien het jurylid niet zou gewraakt worden en de uitslag van zijn examen ongunstig zou zijn, hij naar de Raad van State stapte!”

en

"ONDERWERP : Majoorsexamen Kapt IMM BELS

1. Op 241515 juni 98 werd JSP-S/J gecontacteerd door Kapt IMM BELS m.b.t. zijn mislukking voor het majoorsexamen.

2. Betrokkene stelde dat hij een beroep bij de Raad van State wilde vermijden en daarom de raad van JSP-S/J kwam vragen.
3. Ik heb hem medegedeeld dat hij (via een "model B") een 'willig beroep', t.t.z. een gemotiveerde aanvraag tot herziening van de geviseerde beslissing, kan instellen bij de auteur van de akte (GSX als voorzitter van de examencommissie).

Ik heb hem tevens gemeld dat GSX in het kader van een 'willig beroep' geen enkele verplichting heeft om ook maar kennis te nemen van verzoekers argumenten. M.a.w. GSX kan niet verplicht worden om verzoekers argumenten te weerleggen of terug te komen op de beslissing."

Overwegende dat ook uit die verklaringen niet met zekerheid opgemaakt kan worden dat verzoeker op 28 mei 1998 wist dat hij binnen de zestig dagen bij de Raad van State in beroep kon en moest komen tegen de beslissing van de examencommissie dat hij, bij zijn eerste poging, niet voldaan heeft aan het beroepsexamen voor de bevordering tot de graad van majoor;

2.6.6. Overwegende dat artikel 19, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State aan de bestuurde een bescherming verleent; dat de bewijzen die de verwerende partij voorlegt om aan te tonen dat verzoeker -die overigens terecht erop wijst dat hij geen juridische vorming heeft genoten- op het ogenblik dat hij kennis nam van de beslissing van de examencommissie aangaande zijn niet-slagen in zijn eerste poging van het beroepsexamen, wist dat hij een annulatieberoep kon instellen en op welke wijze dat diende te gebeuren, niet voldoende precies en overtuigend zijn om de Raad van State tot de overtuiging te brengen dat hij zich op een volkomen onterechte manier beroept op de bescherming die artikel 19, tweede lid, hem biedt en om derhalve te besluiten dat de tekortkoming die de verwerende partij heeft begaan -als een voor verzoeker overbodige inlichting- zonder sanctie kan worden gelaten;

2.6.7. Overwegende dat de kennisneming door verzoeker, op 26 mei 1998, van het besluit van de examencommissie waarbij gesteld wordt dat hij niet voldaan heeft aan het beroepsexamen voor de bevordering tot majoor, de beroepstermijn niet heeft doen ingaan; dat de exceptie van laattijdigheid van het op

27 augustus 1998 ingediende beroep tegen dat eindbesluit en de daaraan voorafgaande voorbereidende beslissingen niet gegrond is;

Overwegende dat, aangezien de exceptie van laattijdigheid van het beroep verworpen wordt, verzoeker geen belang heeft bij het stellen van een prejudiciële vraag aan het Arbitragehof;

3. Overwegende dat het auditoraatsverslag beperkt is tot het onderzoek van de ontvankelijkheid ratione temporis; dat er reden is om het onderzoek van de zaak voort te zetten,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De debatten worden heropend.

Artikel 2.

Het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat wordt ermee gelast het onderzoek van de zaak voort te zetten.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op
zestien juni 2000 en drie, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	L. HELLIN,	staatsraad,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
Mevr.	V. WAUTERS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

V. WAUTERS.

J. DE BRABANDERE.